

JAARVERSLAG 2024

31 maart 2025

RIS321789

Rekenkamer

Den Haag

VOORWOORD

De Rekenkamer Den Haag zet zich blijvend in om met onderzoek de Haagse gemeenteraad te ondersteunen en de rapporten voor raadsleden toegankelijk te maken. Ook heeft de rekenkamer de laatste jaren veel geïnvesteerd in het relatiebeheer met de ambtelijke organisatie en het college van burgemeester en wethouders. Deze relatie is met wederzijds respect voor elkaars rollen sterk verbeterd.

Het afgelopen jaar zien we ook, dat er door het college opvolging wordt gegeven aan onze onderzoeken en dat deze onderzoeken dus impact hebben. Dit geldt bijvoorbeeld voor de onderzoeken gericht op welzijnssubsidies en bewonersparticipatie. Met onze opvolgingsbrieven proberen we de controlerende rol van raad nog meer te versterken. Dit doen we met name als een raadsbesluit naar aanleiding van een eerder onderzoek van de rekenkamer niet helemaal is opgevolgd. Het afgelopen jaar hebben wij voor de raad drie opvolgingsbrieven en twee updates gepubliceerd.

Tegelijkertijd is de rekenkamer een relatief kleine en kwetsbare organisatie. Verloop van personeel, bijzonder verlof en langdurig ziekteverzuim hebben de afgelopen jaren veel impact gehad op de prestaties van de rekenkamer. Mede vanwege de vele verzoeken en suggesties voor onderzoek die vanuit de raad en raadsfracties aan de rekenkamer worden gedaan, is de neiging om relatief veel werkzaamheden in het jaarplan op te nemen. De consequentie hiervan is dat we onze voornemens niet altijd volledig waarmaken. Een belangrijk aandachtspunt voor de rekenkamer voor de toekomst is dan ook om in het onderzoeksprogramma meer ruimte te houden voor onvoorziene omstandigheden en om de beschikbare capaciteit in te zetten op een behapbare hoeveelheid activiteiten.

Bij het afgelopen jaar kijk ik terug op een jaar waarin we met onze onderzoeksproducten regelmatig een nuttige bijdrage in werkbeprekingen, commissie en de gemeenteraad konden leveren. Ik denk dat we met onze positief kritische insteek het gemeentebestuur op zinvolle wijze hebben kunnen ondersteunen. Voor het uitgebreide onderzoekswerk dat hieraan is voorafgegaan dank ik de onderzoekers van de rekenkamer. Ook spreek ik mijn dank uit aan de ambtelijke organisatie, maatschappelijke organisaties en burgers voor de medewerking aan onze onderzoeken.

H.A. (Manus) Twisk
voorzitter

Inhoud

Voorwoord	2
Inleiding	4
1. Wat hebben we gedaan en bereikt in 2024?	4
1.1 <i>Stand van zaken uitvoering jaarplan 2024</i>	4
1.2 <i>Afgeronde onderzoeken</i>	6
Digitale veiligheid mobiel werken (RIS320818)	6
Metropoolregio Rotterdam Den Haag (RIS319093)	6
Verkenning Algoritmes	7
1.3 <i>Lopende onderzoeken</i>	8
Groen in de buitenruimte	8
Verkenning Armoedebelid en armoederegelingen	8
1.4 <i>Opvolgingsbrieven</i>	9
Opvolgingsbrief onderzoek ‘Meer doen met meedoen’ naar kosten van de Jeugdzorg (RIS317355)	9
Opvolgingsbrief Stichting HEID - Reactie op voorstel college om ‘de opzet en structuur van holdingsfonds Stichting HEID ongewijzigd te laten’ (RIS317777)	9
Opvolgingsbrief betaalbare woningbouw (RIS319770) en update opvolgingsbrief betaalbare woningbouw (RIS320356)	10
Opvolgingsbrief Bewonersparticipatie (RIS319771) en update opvolgingsbrief bewonersparticipatie (RIS320357)	10
1.5 <i>Kortlopend onderzoek</i>	11
Oriëntatie naar aanleiding van Motie overkluizing Utrechtsebaan ter hoogte van de Grotiusplaats (RIS320946)	11
1.6 <i>Wet toezicht accountantsorganisaties</i>	11
1.7 <i>Wet open overheid</i>	12
1.8 <i>Activiteiten leden rekenkamer</i>	13
2. Wat heeft het gekost?	14
2.1 <i>Toelichting per post</i>	15
Personeelskosten	15
Honorering leden rekenkamer	15
Inhuur	15
Overheadkosten (huisvesting, werkplek, etc.)	15
Diversen.....	16
2.2 <i>Bedrijfsvoering</i>	16
Colofon	18

Inleiding

De Rekenkamer Den Haag brengt verslag uit van de activiteiten in 2024.¹ Wij leggen hiermee verantwoording af over ons handelen en geven inzicht in de manier waarop we de door ons ter beschikking gestelde middelen hebben besteed. In de hiernavolgende hoofdstukken lichten we onze activiteiten toe, waarbij het volgende stramien wordt gevolgd:

- Wat hebben we gedaan?
- Wat hebben we bereikt?
- Wat heeft het gekost?

In hoofdstuk 1 geven we aan wat we hebben gedaan en bereikt in 2024. In hoofdstuk 2 geven we aan wat onze activiteiten hebben gekost.

1. Wat hebben we gedaan en bereikt in 2024?

De rekenkamer heeft met verschillende onderzoeken en andere producten een bijdrage geleverd aan het verbeteren van het functioneren van de gemeente en het versterken van de publieke verantwoording daarover. Hieronder geven we eerst aan wat de stand van zaken is van de onderzoeken zoals die waren opgenomen in ons jaarplan voor 2024 (RIS317541). In de navolgende paragrafen gaan we achtereenvolgens dieper in op onderzoeken die in 2024 zijn afgerond, onderzoeken waar we in 2024 aan hebben gewerkt en die nog afgerond moeten worden, opvolgingsbrieven naar aanleiding van eerdere onderzoek, kortlopende onderzoeken en overige zaken.

1.1 Stand van zaken uitvoering jaarplan 2024

In ons Jaarplan 2024 is een overzicht opgenomen van de voorgenomen activiteiten voor 2024. Aan de hand van dat overzicht geven we in de tabel hieronder per onderwerp aan wat de stand van zaken is. Waar van toepassing is ook een toelichting opgenomen.

¹ De rekenkamer stelt elk jaar voor 1 april een verslag op van haar werkzaamheden over het voorgaande jaar, art. 185, lid 4 van de Gemeentewet

Onderwerp	Oorspronkelijke planning	Stand van zaken
Digitale veiligheid thuiswerkplekken	Publicatie eind 1 ^e kwartaal 2024	Gepubliceerd op 12 december 2024
Vervoerstaken van de MRDH	Publicatie eind 1 ^e kwartaal 2024	Gepubliceerd op 5 juni 2024
Groen in de buitenruimte	Publicatie eind 2024	Verwachte publicatie 2 ^e kwartaal 2025
Algoritmen	Publicatie onderzoeksopzet 2 ^e kwartaal 2024	Naar aanleiding van de verkenning heeft de rekenkamer besloten geen onderzoek te doen naar dit onderwerp
Nader te bepalen onderwerp / armoedebeleid	Publicatie onderzoeksopzet 2 ^e kwartaal 2024	De oriëntatie heeft niet geleid tot een onderzoeksopzet. De onderzoeksresultaten van de oriëntatie worden in het 3 ^e kwartaal van 2025 gepubliceerd.
Opvolgingsbrieven	Doorlopend	<ul style="list-style-type: none"> - Opvolgingsbrief Jeugdzorg is behandeld op 10 januari 2024 in een werkbijeenkomst van de commissie Bestuur; - Reactie op raadsvoorstel college stichting HEID gepubliceerd op 19 januari 2024; - Opvolgingsbrief Woningbouw gepubliceerd op 4 september 2024; - Opvolgingsbrief Bewonersparticipatie gepubliceerd op 11 september 2024; - Update opvolgingsbrief Woningbouw gepubliceerd op 5 november 2025; - Update opvolgingsbrief Bewonersparticipatie gepubliceerd op 5 november 2024.

Kortlopend onderzoek	Doorlopend	Oriënterend onderzoek naar de overkluizing van de Utrechtsebaan uitgevoerd. Op 19 december 2024 reactie op motie gepubliceerd.
Toezicht gemeentelijke accountantsdienst	Doorlopend	Betrouwbaarheidsbeoordeling plaatsvervangend directeur GAD gepubliceerd op 6 maart 2024
Overige activiteiten		Publicatie zelfevaluatie op 9 september 2024

Tabel 1 Stand van zaken uitvoering geplande activiteiten uit het jaarplan 2024

1.2 Afgeronde onderzoeken

Digitale veiligheid mobiel werken (RIS320818)

Wat hebben we gedaan?

De rekenkamer heeft onderzocht in hoeverre de gemeente de beveiliging van toegang tot gemeentelijke systemen en informatie vanaf mobiele werkplekken waarborgt. Door de flexibiliteit die mobiel werken biedt, is het voor medewerkers van de gemeente mogelijk om op elke plek en tijdstip hun werk te doen. Het onderzoek richtte zich in brede zin op de beveiliging van de toegang tot gemeentelijke systemen en informatie bij het gebruik van mobiele werkplekken. Daarbij is onder meer gekeken naar het gemeentelijke beleid, de organisatie, de gebruikers van mobiele werkplekken, hardware, software en aanvullende voorzieningen. De uitkomsten van dit onderzoek zijn op 12 december 2024 gepubliceerd (RIS320818).

Wat hebben we bereikt?

De rekenkamer concludeerde dat het gemeentebestuur te weinig aandacht heeft voor risico's voor de informatieveiligheid wanneer ze beleid opstelt en besluiten neemt over de gemeentelijke ICT. Daarnaast zagen we dat het college onvoldoende inzet op het bewust maken van medewerkers op het gebied van informatiebeveiliging. Hierdoor ontstaan op verschillende niveaus kwetsbaarheden in de beveiliging van mobiel werken. Het college gaf in zijn reactie op de conclusies en aanbevelingen aan onze aanbevelingen op te volgen en op verschillende fronten al bezig te zijn om deze aan te pakken. De behandeling van ons onderzoek in de commissie Bestuur is geagendeerd voor de vergadering van 28 mei 2025.

Metropoolregio Rotterdam Den Haag (RIS319093)

Wat hebben we gedaan?

De rekenkamer heeft, naar aanleiding van een motie van de Haagse gemeenteraad (RIS314799), een vergelijking gemaakt van de invloed van volksvertegenwoordigers en burgers op de verkeers- en vervoertaken van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH), de Vervoerregio Amsterdam (VRA) en de provincie Utrecht. Het rapport met de

uitkomsten van deze vergelijking hebben we samen met een begeleidende brief gepubliceerd op 5 juni 2024. Wij hebben ons onderzoek en onze aandachtspunten toegelicht tijdens een werkbijeenkomst met de commissie Leefomgeving op 19 juni 2024 en tijdens een vergadering van de commissie Bestuur op 19 maart 2025 waarin het actieplan van de MRDH besproken werd.

Bij het rapport geven wij de Haagse gemeenteraad een aantal overwegingen mee om de betrokkenheid van gemeenteraad en burgers bij vervoerstaken Metropoolregio Rotterdam Den Haag te vergroten. De gemeenteraad kan daarbij twee sporen volgen. Het eerste spoor richt zich op de mogelijkheden die er binnen het huidige model van de MRDH zijn om de invloed van raad en burgers te vergroten. Onder meer door als gemeenteraad proactief kader mee te geven aan de Haagse vertegenwoordigers in de MRDH met als doel tot een effectievere inbreng vanuit Den Haag te komen. Het tweede spoor richt zich op de mogelijkheden die er binnen de wettelijke kaders zijn om de structuur van de MRDH aan te passen naar een dualer model. Daarmee krijgt een vertegenwoordiging vanuit de gemeenteraad een directere rol in het kaderstellende orgaan van de MRDH (het algemeen bestuur).

Wat hebben we bereikt?

De uitkomsten van ons onderzoek en de aandachtspunten die wij hebben geformuleerd, zijn betrokken bij de evaluatie van de MRDH die in 2024 is uitgevoerd. Op basis van deze evaluatie worden in 2025 voorstellen gedaan om de sturing op de MRDH te verbeteren. De MRDH heeft hiertoe een actieplan opgesteld, dat met alle gemeenteraden wordt besproken. In dit actieplan wordt een aantal van de aandachtspunten uit onze brief die zich richten op verbeteringen binnen het bestaande model overgenomen. Het gaat daarbij onder meer over het proactief meegeven van kaders door de raad aan MRDH-vertegenwoordigers en het verbeteren van het overleg over de MRDH tussen de gemeentesecretaris en de griffier. Door deze punten over te nemen in het actieplan adviseert de MRDH deze verbeteringen niet alleen in Den Haag, maar in alle betrokken gemeenten door te voeren.

Daarnaast heeft de commissie Leefomgeving van de gemeente Den Haag in november 2024 als start voor het opstellen van een position paper een werkbijeenkomst gehouden over de visie op het openbaar vervoer. In maart 2025 heeft de commissie Bestuur vervolgens de uitkomsten van ons onderzoek betrokken bij de behandeling van de zienswijze van de gemeente Den Haag op het actieplan van de MRDH.

Verkenning Algoritmes

Wat hebben we gedaan?

Tussen eind 2023 en begin 2024 hebben we een verkenning gedaan naar het onderwerp algoritmes. De aanleiding voor de verkenning was dat het gebruik van algoritmes bij het nemen van besluiten toeneemt, terwijl tegelijk het vertrouwen van burgers in algoritmes afneemt. Na de verkenning naar algoritmes hebben we echter besloten hier geen onderzoek

naar te doen. De meest voor de hand liggende onderzoeksrichting, het toetsen van algoritmes aan het toetsingskader van de Algemene Rekenkamer, wordt namelijk al uitgevoerd door het leeratelier van de gemeentelijke accountantsdienst (GAD). Tevens was de gemeente het beleid voor algoritmes ten tijde van de verkenning aan het herzien. Ook hebben wij in onze verkenning weinig signalen ontvangen van mogelijke problemen die spelen bij de gemeente als het gaat om het gebruik van algoritmes. Een oordeel over het eerdere beleid bood daarom niet voldoende meerwaarde.

1.3 Lopende onderzoeken

Groen in de buitenruimte

Wat hebben we gedaan?

Het gemeentebestuur vindt groen in de stad belangrijk en beschouwt dit groen als het 'kapitaal' van de stad. Groen zorgt er bijvoorbeeld voor, dat mensen prettig in de stad kunnen leven en dat de gevolgen van klimaatverandering – zoals hitte en wateroverlast – verminderen. Toekomstbestendig groen levert een belangrijke bijdrage aan de leefkwaliteit in de stad. Daarom heeft de gemeente als doel om het groen in de stad kwalitatief te ontwikkelen en de stad waar mogelijk nog meer te vergroenen.

De rekenkamer onderzoekt in hoeverre die vergroening daadwerkelijk plaatsvindt en of de gemeente koerst op het realiseren van haar (lange termijn) doelen (RIS316805). Hiervoor gaat de rekenkamer onder andere na hoe het openbaar groen zich in Den Haag sinds 2016 heeft ontwikkeld en hoe dit zich verhoudt tot de doelen van de gemeente. Daar waar de ontwikkelingen niet overeenkomen met de doelen, wordt onderzocht in hoeverre de uitvoering van het gemeentelijk groenbeleid bijdraagt aan de realisatie van de doelen. De publicatie van dit onderzoek is gepland in het tweede kwartaal van 2025.

Verkenning Armoedebeleid en armoederegelingen

Wat hebben we gedaan?

In het jaarplan 2024 hadden wij ruimte gereserveerd voor de uitvoering van een verkenning. Het onderwerp daarvan was op het moment van opstellen van dit jaarplan nog niet bepaald. Eind 2023 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen die de rekenkamer verzoekt onderzoek te doen naar de armoedereelingen die de gemeente uitvoert. Op 30 januari 2024 is de gemeenteraad met een brief geïnformeerd (RIS317890) over de start van een oriënterend onderzoek naar het gemeentelijke armoedebeleid. In de loop van 2024 heeft de rekenkamer besloten om het oriënterende onderzoek te laten uitmonden in een inhoudelijke publicatie, die ingaat op de motie van de gemeenteraad. Hierin zal de rekenkamer onder andere ingaan op de achterliggende verklaringen voor de hoogte van de armoedecijfers in Den Haag en het bereik en de toegankelijkheid van de armoederegelingen. Omdat uit het oriënterende onderzoek van de rekenkamer bleek dat ten aanzien van de gestelde vragen van de raad veel openbare en gemeentelijke informatie en data beschikbaar zijn, heeft de rekenkamer ervoor

gekozen om haar analyses voornamelijk hierop te baseren. De verwachting is dat we de uitkomsten van dit onderzoek in het derde kwartaal van 2025 publiceren.

1.4 Opvolgingsbrieven

Opvolgingsbrief onderzoek 'Meer doen met meedoen' naar kosten van de Jeugdzorg (RIS317355)

Wat hebben we gedaan?

Op 10 januari 2024 hield de commissie Bestuur een werkbijeenkomst met als onderwerp rapporteren over jeugdzorg. Ter ondersteuning van de gemeenteraad publiceerden wij op 14 december 2023 een brief over de opvolging door het college van het raadsbesluit naar aanleiding van ons onderzoek 'Zorgen voor de Jeugd' uit 2021 (respectievelijk RIS317355 en RIS309389). In deze brief gaven we ook aandachtspunten mee aan de raad met betrekking tot de stelselwijziging 'doorontwikkeling jeugd- en gezinshulp' die in 2024 is doorgevoerd.

Wat hebben we bereikt?

Onze brief met aandachtspunten voor de stelselwijziging is betrokken bij de werkbijeenkomst op 10 januari.

Opvolgingsbrief Stichting HEID - Reactie op voorstel college om 'de opzet en structuur van holdingsfonds Stichting HEID ongewijzigd te laten' (RIS317777)

Wat hebben we gedaan?

De rekenkamer heeft op 19 januari 2024 een brief gepubliceerd met een reactie op het raadsvoorstel van het college om de opzet en structuur van het holdingsfonds Stichting HEID ongewijzigd te laten (RIS317172). Het college deed dit raadsvoorstel naar aanleiding van ons onderzoek naar het Lokaal Initiatievenfonds voor Schone Energie (LISE) uit 2022 (RIS314422). Wij constateerden in onze brief dat het college en de gemeenteraad de bestaande financiële constructie in stand zouden houden, welke niet voldeed aan wet- en regelgeving.

Wat hebben we bereikt?

Het voorstel van het college is samen met onze brief van 19 januari besproken in de commissie Bestuur van 6 maart 2024. Naar aanleiding van de bespreking heeft het college op 4 juli 2024 een gewijzigd voorstel voor de opzet en structuur van HEID voorgelegd, waarin het college aangaf meer recht te doen aan de aanbevelingen uit onze brief. Onder meer werd met die wijziging de wijze waarop middelen aan HEID ter beschikking worden gesteld aangepast teneinde te voldoen aan wet- en regelgeving op het gebied van subsidieverstrekking.

Opvolgingsbrief betaalbare woningbouw (RIS319770) en update opvolgingsbrief betaalbare woningbouw (RIS320356)

Wat hebben we gedaan?

Op 4 september 2024 publiceerden wij een brief met de uitkomsten van een opvolgingsonderzoek naar de betaalbare woningbouw (RIS319770). Aanleiding was de publicatie door het college van een de Voortgangsrapportage woningbouw 2023 en de Woonvisie 2040 (RIS318912 en RIS318960). Wij constateerden in onze brief dat het college een belangrijk deel van de aanbevelingen uit ons onderzoek uit 2022 naar betaalbare woningbouw nog niet realiseerde met de beide documenten. De voortgangsrapportage gaf wel meer inzicht ten opzichte van eerdere rapportages, maar belangrijke verbeteringen, zoals het duidelijk beschrijven van de ambities en daar ook naar verwijzen bij het noemen van resultaten, waren niet verwerkt. Daarmee voldeed het college dus niet aan het door de gemeenteraad genomen besluit naar aanleiding van ons onderzoek.

Op 10 september ontving de gemeenteraad de gewijzigde Woonvisie 2040 naar aanleiding van de inspraak (RIS319812). Op 5 november hebben wij de gemeenteraad in een aanvullende brief aangegeven dat met de wijzigingen naar aanleiding van de inspraak de in onze eerdere brief genoemde bezwaren nog niet waren weggenomen (RIS320356). Het college voldoet daarmee nog niet aan het belangrijkste doel van het raadsbesluit dat in 2022 naar aanleiding van ons onderzoek is genomen. Dat doel is het aan de gemeenteraad op een eenduidige manier duidelijkheid te geven over de ambities voor betaalbare woningbouw en de raad eenduidig en transparant te informeren over het wel of niet behalen van de ambities.

Wat hebben we bereikt?

Op 20 november en 4 december heeft de commissie Ruimte gedebatteerd over het voorstel van het college voor de *Woonvisie 2040*. Bij die behandelingen zijn onze brieven betrokken en hebben wij een toelichting gegeven op de uitkomsten van ons opvolgingsonderzoek.

Opvolgingsbrief Bewonersparticipatie (RIS319771) en update opvolgingsbrief bewonersparticipatie (RIS320357)

Wat hebben we gedaan?

Op 11 september stuurden wij een brief aan de gemeenteraad, waarin we aangaven in hoeverre de gemeente met de Participatieverordening Den Haag 2024 (RIS318697) en het Handboek Participatie (RIS318698) het raadsbesluit naar aanleiding van ons onderzoek naar bewonersparticipatie 'Meer doen met meedoen' uit 2023 heeft opgevolgd (RIS314990). Wij constateerden dat het college met de nieuwe verordening en het handboek voor een belangrijk deel invulling heeft gegeven aan de punten uit het raadsbesluit en wezen de raad op een aantal punten die nog niet of niet volledig waren opgevolgd.

Kort na publicatie van onze brief zond het college aangepaste versies van de verordening en het handboek aan de gemeenteraad naar aanleiding van de inspraak daarop. Om de raad

een goed beeld te geven in hoeverre daarmee de resterende punten uit het raadsbesluit alsnog waren opgevolgd, hebben we daarover nog een ‘update-brief’ aan de raad gestuurd op 5 november 2024 (RIS320357). Wij constateerden in deze update dat in de verordening nog steeds niet aan alle voorwaarden uit het raadsbesluit uit 2023 werd tegemoetgekomen, maar dat in het definitieve voorstel het handboek grotendeels tegemoetkwam aan het gevraagde in het raadsbesluit.

Wat hebben we bereikt?

Met de definitieve versies van de nieuwe Participatieverordening 2024 en het Handboek Participatie is het college, mede naar aanleiding van onze opvolgingsbrieven, op hoofdlijn tegemoetgekomen aan het raadsbesluit naar aanleiding van ons onderzoek uit 2023. Zowel de versies voorafgaand aan de inspraakronde als de definitieve versies van de verordening en het handboek zijn door de commissie Samenleving uitgebreid en in samenhang met de beide opvolgingsbrieven besproken.

1.5 Kortlopend onderzoek

Oriëntatie naar aanleiding van Motie overkluizing Utrechtsebaan ter hoogte van de Grotiusplaats (RIS320946)

Wat hebben we gedaan?

Op 11 juli 2024 nam de gemeenteraad een motie aan waarin de rekenkamer werd verzocht een onderzoek uit te voeren naar de groene overkapping bij de Grotiusplaats (RIS319625). Aanleiding voor deze motie was de sterke stijging van geraamde kosten voor dit project sinds de eerste planvorming in 2017. Naar aanleiding van de motie hebben wij een oriënterend onderzoek uitgevoerd naar de planvorming en financiële onderbouwing van het project. Naar aanleiding van die oriëntatie hebben we de gemeenteraad op 19 december 2024 aangegeven, dat we geen nader onderzoek zouden gaan doen naar dit onderwerp (RIS320946). Voornaamste reden hiervoor was dat na vaststelling van de motie door de raad een intern onderzoek naar de overkapping met de raad was gedeeld. Met dat onderzoek werd naar onze mening voor een belangrijk deel invulling gegeven aan het verzoek van de gemeenteraad om de besluitvorming rond het project te onderzoeken.

1.6 Wet toezicht accountantsorganisaties

De rekenkamer heeft op grond van de Gemeentewet en de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) de taak toezicht uit te oefenen op de Gemeentelijke Accountantsdienst (GAD). In dit kader heeft de rekenkamer periodiek overleg met de directeur van de GAD. Naar aanleiding van een aankomende wijziging in het wettelijk kader voor het toezicht op de accountancy sector, pleiten wij sinds 2023 in samenwerking met de Vereniging voor Rekenkamers en de Rekenkamer Amsterdam-Zaanstad voor het onderbrengen van het toezicht op gemeente accountants bij de Autoriteit Financiële Markten (AFM), die op alle overige accountantsorganisaties in Nederland toezicht houdt.

Op 17 maart 2023 verzonden wij in dat kader met de Vereniging voor Rekenkamers en de Rekenkamer Amsterdam-Zaanstad een brief aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het ministerie van Financiën (zie ook RIS314947). Op 22 juli 2024 ontvingen wij een reactie van het ministerie van Financiën, waarin wordt aangegeven dat de beide ministeries geen reden zagen om het toezicht op gemeentelijke accountantsdiensten onder te brengen bij de AFM. Naar aanleiding van deze reactie zullen wij, weer in samenwerking met de Vereniging voor Rekenkamers en de Rekenkamer Amsterdam-Zaanstad, nogmaals onze argumenten onder de aandacht brengen, met als doel het toezicht wel onder te brengen bij de AFM. Onze belangrijkste inhoudelijke argumenten zijn, dat wij de verantwoordelijkheid voor het toezicht niet vinden passen bij de taken en de deskundigheden van lokale rekenkamers en dat een versnipperd toezicht, waarbij de AFM toezicht houdt op de meeste accountancy organisaties en lokale rekenkamers op gemeentelijke accountantsdiensten, niet wenselijk is. Ons aangrijpingspunt in juridische zin is dat in de Wta de controle van de gemeentelijke jaarrekening als wettelijke controle is aangemerkt: daar is AFM-toezicht op van toepassing. In de gemeentewet is echter niet beargumenteerd waarom het toezicht op een GAD bij een lokale rekenkamer is belegd.

De rekenkamer heeft daarnaast op grond van onze wettelijke taak als toezichthouder de betrouwbaarheid beoordeeld van een kandidaat plaatsvervangend directeur voor de GAD. In een brief van 6 maart 2024 hebben we de gemeenteraad op de hoogte gesteld van de uitkomsten van deze beoordeling (RIS317537). De uitkomst van de beoordeling gaf geen bezwaar tegen de aanstelling van de betreffende kandidaat.

1.7 Wet open overheid

Bestuursorganen hebben volgens de Wet open overheid (Woo) op hoofdlijnen twee verplichtingen om informatie openbaar te maken. De Rekenkamer Den Haag is een bestuursorgaan en valt dus ook onder de Woo. De eerste is dat een bestuursorgaan zoveel mogelijk informatie actief openbaar moet maken. De tweede is dat het bestuursorgaan verzoeken om informatie in behandeling moet nemen en daarover moet besluiten.

Op grond van art. 3.1 eerste lid Woo maakt de rekenkamer uit eigen beweging de bij haar berustende informatie neergelegd in documenten voor eenieder openbaar voor zover er geen redenen zijn om informatie niet openbaar te maken of openbarmaking geen redelijk belang dient. Het gaat in ieder geval om informatie over het beleid, inclusief voorbereiding, uitvoering, naleving en evaluatie. Wanneer de rekenkamer een verzoek ontvangt om (delen van) deze informatie openbaar te maken, dan zal dit verzoek in behandeling worden genomen. Bij het beoordelen van het verzoek nemen we de vereisten uit de Woo in acht. De rekenkamer heeft in 2024 geen verzoeken in het kader van de Woo ontvangen.

Op 1 november 2024 is voor vijf informatiecategorieën uit de Wet open overheid verplicht geworden deze actief via de Woo-index (<https://organisaties.overheid.nl/woo>) openbaar te maken. Wij hebben de betreffende informatie via de pagina van de gemeente Den Haag

ontsloten (https://organisaties.overheid.nl/woo/24873/Gemeente_Den_Haag). Het gaat voor de rekenkamer om informatie over de vindplaats van onze onderzoeksrapporten en jaarverslagen, de wijze waarop wij zijn georganiseerd, hoe een Woo verzoek bij ons kan worden ingediend en onze contactgegevens.

1.8 Activiteiten leden rekenkamer

De rekenkamer bestaat uit drie leden die onafhankelijk zijn van het gemeentebestuur. De voorzitter van de rekenkamer wordt geacht zijn functie in 12 uur per week te vervullen, voor de leden is dat 8 uur per week. Zij besteden het grootste gedeelte van hun tijd aan overleg en werkzaamheden voor de opzet, begeleiding, publicatie en behandeling van onderzoeksprojecten.

In 2024 hebben de leden negenmaal een reguliere rekenkamervergadering gehouden. Daarnaast overlegt het bestuur in principe wekelijks over inhoudelijke onderwerpen. De leden woonden verder relevante raads(commis)sievergaderingen en werkconferenties bij. Ook voerden de leden periodiek overleg met directeuren/voorzitters van andere rekenkamers, waaronder de G4. De voorzitter besteedde verder tijd aan de interne organisatie van de rekenkamer.

De leden van de rekenkamer hebben de volgende hoofd- en nevenfuncties:

Manus Twisk (voorzitter)

- Penningmeester, Vereniging van Rekenkamers (VvR, voorheen NVRR). Voor deze functie wordt een vrijwilligersbijdrage ontvangen ter vergoeding van onkosten.

Robert-Jaap Voorn (lid)

- Directeur Wegverkeersmanagement, Rijkswaterstaat, bezoldigd
- Voorzitter van de Raad van Toezicht van Aorta (architectuurcentrum in Utrecht), onbezoldigd
- Voorzitter van de Raad van Toezicht van de Fraudehelpdesk, bezoldigd

Willemien Roenhorst, vanaf 1 januari 2024 (lid en plaatsvervangend voorzitter)

- Senior adviseur kwaliteitsbewaking, Algemene Rekenkamer, bezoldigd

2. Wat heeft het gekost?

In deze paragraaf gaan we in op de in 2024 ingezette middelen voor de rekenkamer. De gerealiseerde lasten worden hierbij vergeleken met de oorspronkelijke en gewijzigde begroting. In paragraaf 2.1 is een toelichting op de verschillen tussen de realisatie en de begroting opgenomen. In paragraaf 2.2 is voor de ambtelijke ondersteuning van de rekenkamer de bezetting en een toelichting op de urenbesteding opgenomen.

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2024 (oorspronkelijk)	Begroting 2024 (gewijzigd)	Realisatie 2024
Personeelskosten staf	881	881	812
Honorering leden rekenkamer	81	81	83
Inhuur	11	127	79
Overheadkosten (huisvesting, werkplek, etc.)	127	148	156
Diversen	58	58	61
Totaal	1.158	1.295	1.191
		Resultaat	104

Tabel 2 Financieel overzicht 2024

De lasten van de rekenkamer waren met € 1,2 mln. 2,8% hoger dan de oorspronkelijke begroting en 8,0% lager dan de gewijzigde begroting. Zoals vastgelegd in de verordening op de rekenkamer neemt de rekenkamer het positieve voordeel van 8,0% (€ 104.000) ten opzichte van de gewijzigde begroting mee naar 2025.

De gemeenteraad heeft via de Programmabegroting 2024-2027 van de gemeente Den Haag de oorspronkelijke begroting van de rekenkamer op € 1.158.000 vastgesteld. Zoals vastgelegd in de verordening op de rekenkamer is daar in 2024 het rekeningresultaat van € 105.000 over 2023 aan toegevoegd. Om de begroting in pas te laten lopen met de ontwikkeling van de lonen en prijzen is de begroting van de rekenkamer in 2024 tevens met € 11.000 verhoogd. Als compensatie voor de verhoging van de doorbelasting van de dienstverlening van de gemeente Den Haag aan de rekenkamer is tot slot de begroting in 2024 met hetzelfde bedrag van € 21.000 verhoogd.

De rekenkamer kon de afgelopen jaren het rekeningresultaat tot maximaal 10% van de omvang van de begroting meenemen naar het volgende jaar. Hierdoor beschikte en beschikt de rekenkamer bovenop het door de raad ter beschikking gestelde budget over een extra buffer. Omdat de rekenkamer bestaat uit een jong team van onderzoekers en de salarislasten daardoor relatief snel toenemen, kiest de rekenkamer ervoor om deze buffer van circa € 0,1 mln. niet volledig te besteden, maar deze de komende jaren te gebruiken voor het opvangen van de stijging van de salarislasten.

2.1 Toelichting per post

Personeelskosten

De personeelslasten zijn € 69.000 lager dan de begroting. Oorzaak is het vertrek van een onderzoeker in februari en een senior onderzoeker in november 2024. Voor de vervanging van de onderzoeker is vanaf maart een uitzendkracht ingehuurd, die vervolgens in oktober in dienst is gekomen. Hierdoor drukken een groot deel van deze lasten niet op de personeelslasten, maar op inhuur. De werving van een nieuwe senior onderzoeker is in 2024 weliswaar in gang gezet, maar leidt pas vanaf medio mei 2025 tot vervulling van de vacature.

Honorering leden rekenkamer

De verstrekte vergoedingen voor de leden van de rekenkamer waren in 2024 € 2.000 hoger dan vooraf geraamd. In overeenstemming met de 'Circulaire gemeenten indexatie (onkosten)vergoedingen en toelagen per 1 januari 2024 gingen de verstrekte vergoedingen voor de leden in 2024 met 5,4% omhoog. Bij het opstellen van het Jaarplan 2024 ging de rekenkamer echter uit van een toename met het trendpercentage van 4,2% dat de gemeente Den Haag hanteerde voor de indexatie van de begroting 2024.

Inhuur

Voor het onderzoek naar Groen in de buitenruimte heeft de rekenkamer een onderzoeksbureau ingehuurd om de ontwikkeling van het groen in de buitenruimte van de gemeente Den Haag inzichtelijk te maken. Daarnaast heeft de rekenkamer als gevolg van het vertrek van een onderzoeker vanaf maart tot oktober 2024 een onderzoeker ingehuurd, die daarna in vaste dienst is genomen. Deze onderzoeker heeft werkzaamheden voor het onderzoek naar het Armoedebeleid en de voorbereiding van het onderzoeksprogramma 2025 uitgevoerd.

Een overzicht van de lasten voor de inhuur is opgenomen in onderstaande tabel.

Inhuur	Bedrag (x € 1.000)
Groen in de buitenruimte	37
Armoedebeleid	36
Overige onderzoekswerkzaamheden	6
Totaal	79

Tabel 3 Inhuur

Overheadkosten (huisvesting, werkplek, etc.)

De gerealiseerde lasten zijn € 8.000 hoger dan begroot, omdat de indexatie van de door de gemeente doorbelaste lasten voor huisvesting, werkplekken en automatisering hoger uitviel dan de geraamde indexatie in de begroting van de rekenkamer.

Diversen

De lasten zijn € 3.000 hoger dan de gewijzigde begroting, omdat er meer opleidingen zijn gevolgd dan vooraf begroot.

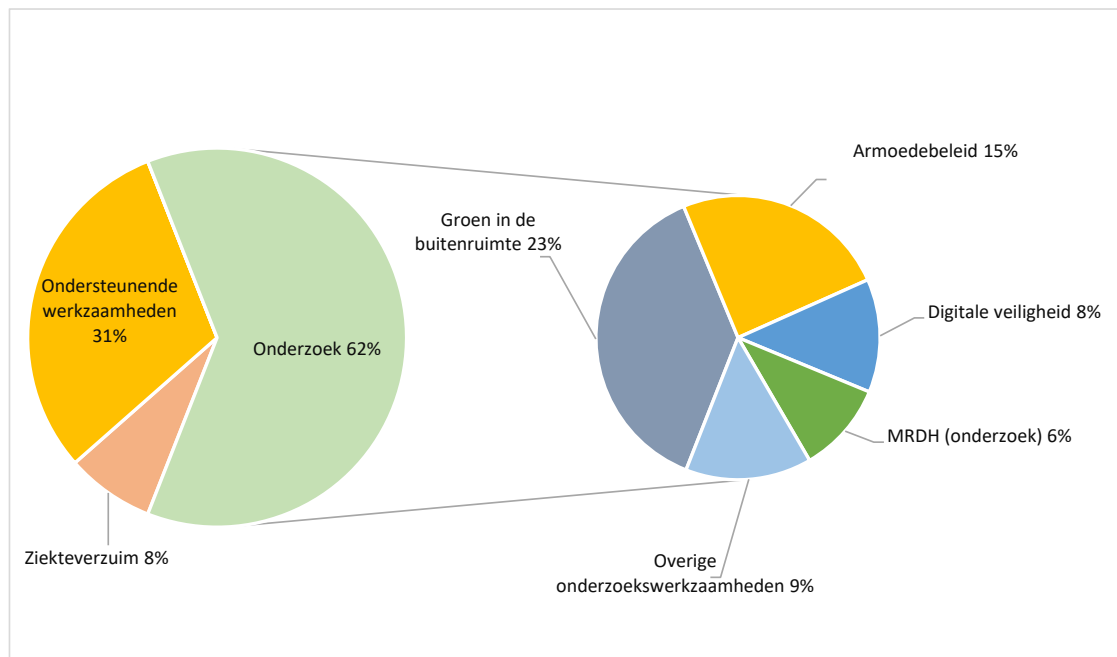
2.2 Bedrijfsvoering

In de hiernavolgende tabel is de gemiddelde bezetting van de ambtelijke staf over 2024 opgenomen. Vanwege het vertrek van een onderzoeker per 1 februari 2024 is vanaf maart een uitzendkracht ingehuurd, die vervolgens in oktober in dienst is gekomen. Daarnaast is een senior onderzoeker per 17 november 2024 overgestapt naar de ambtelijke organisatie van de gemeente Den Haag. De vacature die hierdoor is ontstaan is per medio mei 2025 vervuld.

Functie	Medewerkers	Fte
Secretaris	1	1
Senior onderzoeker/plv. secretaris	1	0,89
Senior onderzoeker	1,9	1,76
Onderzoeker	5,3	5,09
Onderzoeker (inhuur)	0,5	0,48
Totaal	9,7	9,22

Tabel 4 Gemiddelde personele bezetting over 2024

In onderstaande figuur is de relatieve urenbesteding van de rekenkamer opgenomen.

Figuur 1 Bestede uren 2024, verdeeld naar onderzoeken, ondersteunende werkzaamheden en ziekteverzuim.

In 2024 is 62% van de uren besteed aan onderzoek. Dit betreft de uren die de rekenkamer heeft besteed aan de onderzoeken die met naam worden genoemd in bovenstaande figuur (samen 53%). Daarnaast gaat het ook om overige onderzoekswerkzaamheden (9%), waarbij het gaat om het volgen van de opvolging van eerdere onderzoeken, het opstellen van

opvolgingsbrieven, oriëntaties naar aangenomen moties van de raad om onderzoek te doen en oriëntaties naar nieuwe onderzoeksonderwerpen ter voorbereiding op het opstarten van nieuw onderzoek in 2024 en 2025. De uren voor het toezicht van de rekenkamer op de GAD maken tevens onderdeel uit van de overige onderzoekswerkzaamheden. Het percentage aan onderzoek bestede uren van 62% in 2024 is iets hoger dan in 2023 (59%).

In 2024 is 31% van de uren besteed aan ondersteunende werkzaamheden. Dit zijn onder andere werkzaamheden gericht op de verdere professionalisering van de werkzaamheden van de rekenkamer. Zo heeft de rekenkamer in augustus 2024 haar zelfevaluatie afgerond en gepubliceerd.

Ook onderhoudt de rekenkamer goed contact met de gemeenteraad, de griffie, de ambtelijke organisatie en het college. Over de algemene gang van zaken heeft de rekenkamer periodiek overleg met de centraal functionaris rekenkameronderzoeken binnen de ambtelijke organisatie. Daarnaast is er regelmatig afstemming met de griffier, het presidium, de gemeentesecretaris, de (algemeen) directeuren van de diensten en het gemeentelijke managementteam voor overleg over onze werkwijze en de rekenkameronderzoeken. Ten slotte nodigen wij elk jaar alle fracties uit voor een overleg over het werk en de onderzoeken van de rekenkamer.

De 31% aan ondersteunende werkzaamheden is verder besteed aan werkoverleggen, rekenkamervergaderingen, opleidingen, de aansturing van de staf, financiën en personeelszaken. De tijd die in 2024 aan de ondersteunende werkzaamheden op is gegaan, was iets minder groot dan in 2023 (31% in 2024 ten opzichte van 34% in 2023).

In 2024 was sprake van langdurig ziekteverzuim bij een medewerker van de rekenkamer. In 2024 was het ziekteverzuimpercentage mede hierdoor 8%. Na een re-integratietraject is deze medewerker sinds eind 2024 weer volledig aan het werk. Het ziektepercentage met uitzondering van het langdurig verzuim was 2%.

COLOFON

Leden

Manus Twisk, voorzitter

Robert-Jaap Voorn

Willemien Roenhorst (vanaf 1 januari 2024)

Medewerkers stafbureau

Arjan Wiggers (secretaris)

Thijs Bosma (senior onderzoeker en plaatsvervangend secretaris)

Juliette van Adrichem (senior onderzoeker tot 17 november 2024)

Sophie Henken (senior onderzoeker)

Katelijne Brongers (onderzoeker tot 1 februari 2024)

Alicia Majoor (onderzoeker)

Kariem Hommad (onderzoeker)

Sitora Saidova (onderzoeker)

Yaora van Wijland (onderzoeker)

Bart van de Giessen (onderzoeker tot 1 december 2024)

Pam van Schie (onderzoeker vanaf 18 maart 2024)

Contactgegevens

Rekenkamer Den Haag

Postbus 16079

2500 BB Den Haag

T: 070 353 2048

Bezoekadres

Stadhuis Gemeente Den Haag

Spui 70

2511 BT Den Haag

Datum

31 maart 2025

Foto voorzijde

Beeldbank gemeente Den Haag/Martijn Beekman

RIS-nummer

321789